



juliol, els menorquins ens reunírem a la seu del Foment del Turisme de Menorca per reprendre la tasca. D'aquella reunió -a la qual va assistir Abel Matutes que, com a senador per Eivissa d'Aliança Popular, jugava d'ofside- sorgí el compromís de constituir el 18 de juliol (per cert, una dada emblemàtica del franquisme) l'Assemblea Autònoma de Menorca a la seu de l'Ajuntament de Ciutadella. Així es va fer al llarg d'un acte que la premsa local no dubtà de qualificar com de constitució d'un "pequeño parlamento isleño" (com podem veure, l'optimisme d'alguns era notable) en el qual hi participarien tots els partits en proporció als vots obtinguts el 15 de juny.

La seva composició va ser la següent: 12 vots per a la UCD; 5 per al PSOE; 4 per a la US (el futur PSM); 4 per a AP; 1 per a la UDIB i 1 per al PTE. Un total, doncs, de vint-i-nou persones que serien presidides pel senador Guillem d'Olives. Jo vaig ésser elegit secretari de l'Assemblea amb el vot unànim de tots els presents, càrrec que vaig ostentar fins al mes d'octubre, quan vaig deixar la política activa per dedicar-me a preparar les oposicions a registrador de la propietat.

L'Assemblea Autònoma de Menorca fou, en realitat, una il·lusió, una quimera i, per tant, un organisme que no ens va conduir a res decisiu ja que, a pesar dels seus esforços i que aglutinà totes les forces polítiques democràtiques menorquines, no va pesar res -o quasi res- dins la realitat balear. Tot i així, ningú no ens pot prendre la satisfacció d'haver posat la nostra capacitat de treball en aquelles comissions (jurídica, econòmica i cultural), com també en l'elaboració per part de la primera d'un extensíssim informe que signàrem Miguel Hernández Pons, Josep Antoni Pons Roca, Alberto Saborido García i jo, informe que, després d'aprobat per l'Assemblea en la seva reunió del dia 1 d'octubre de 1977, es publicà íntegrament en un extra del diari Menorca.

Nosaltres volíem elaborar una proposta menorquina del futur Estatut de les Balears que, contrastada amb les procedents d'Eivissa i Mallorca, pogués tancar el procés amb una redacció conjunta d'un projecte definitiu, l'aprovació del qual correspondria al Parlament Espanyol. Però els que d'alguna manera duquérem el pes d'aquella Assemblea érem conscients de la limitació de les nostres possibilitats (Espanya encara no tenia una Constitució democràtica) i muntàrem una estratègia encaminada a la obtenció d'un règim

transitori que facilités l'accés a l'autonomia quan aquesta fos possible i, encara que semblava estrany, ho férem furgant en la llei de Bases de Règim Local aleshores vigent. Era l'únic que teníem.

Durant la tardor de 1977 se produïren diverses reunions a Mallorca de les Comissions tècniques que -com a conseqüència de l'acord adoptat a la Fundació Dragan- elaboraren diferents textos fins que se'n va fixar un de definitiu, que publicà el diari Menorca el 12 de novembre. L'última reunió tingué lloc al Col·legi d'Advocats de Palma. Hi érem presents Mariano Llobet i Alonso Marí, per Eivissa; Ignasi Ribas, Rafael Gil Mendoza, Miquel Massot, Guillem Colom i el senyor Mulet, per Mallorca. Jo vaig ser l'únic representant menorquí que vaig assistir-hi.

La proposta es va lliurar després a l'Assemblea de Parlamentaris per a la seva discussió, a fi que ells iniciessin el procés que nosaltres, en nom de les forces democràtiques de les Balears, havíem sol·licitat. Així es va fer i els parlamentaris van arribar finalment a un acord en una reunió celebrada a l'Ajuntament de Ciutadella el 12 de desembre de 1977, a la qual s'aprovà el "Proyecto de régimen transitorio para la autonomía de las Islas Baleares".

Tanmateix, l'alegria durà poc perquè, de seguida, el Govern Suárez mostrà les seves discrepàncies amb el text elaborat pels parlamentaris, que anava -com he dit- en la línia dels criteris traçats per l'Assemblea de les Forces Polítiques de les Balears, la qual, a la vegada, havia estat molt influïda per la tasca de l'Assemblea Autònoma de Menorca.

Davant aquest primer escull sorgiren novament les discrepàncies entre les forces polítiques interinsulars, però finalment, seguint les directrius marcades pel Ministeri de les Regions, que dirigia Manuel Clavero Arévalo, el 13 de març de 1978, l'Assemblea de Parlamentaris aprovava -aquest cop a Eivissa- un text que, amb lleus modificacions, constituí el Decret-Llei de 13 de juny de 1978 que consagrava un règim preautonòmic a les Illes Balears.

Així, doncs, començà per a Menorca el canvi d'un sistema polític i administratiu que fins aleshores no reconeixia la personalitat jurídica ni territorial de l'illa, i que ha conclòs amb l'Estatut d'Autonomia de 1983 (modificat el 2007), el qual, amb millor o pitjor fortuna, ha configurat les institucions autonòmiques que tenim avui.